

Preliminära resultat, EBH-arbete

Föräldrautbildning i grupp -
föräldrarapporterade faktorer som
påverkar lärande och nyttogörande

Uppdraget

- **Från:** Habilitering i Sverige (organisation för verksamhetschefer för svensk habilitering)
- **Uppdrag:** sammanfatta evidens inom ett kliniskt relevant område som rör föräldrar/föräldrastöd
 - Sammanfatta i en så kallad **EBH-rapport** (EvidensBaserad Habilitering)

Arbetsgrupp

Anna Rensfeldt Flink	Västra Götalandsregionen
Christos Kolovos	Västra Götalandsregionen
Lisa Engde	Region Östergötland
Linnea Karlsson	Region Kronoberg
Maria Marinopoulou	Region Värmland
Theres Breed	Region Västmanland
Niklas Löfgren	Region Gotland

Utbildningsinsatser i grupp, riktade till föräldrar

”Psykoedukation” - informera om funktionsnedsättningen och främja copingförmågor i vardagen. (Morsa et al., 2022)

”Föräldrautbildning/-träning” – Förmedla information och färdigheter till föräldrar mha olika lärstrategier (barnet är inte närvarande). (Dawson-Squibb et al., 2020)

Vad säger tidigare, systematiska kunskapssammanställningar som berör föräldrautbildningar?

- Vanligt förekommande innehåll:
 - diagnostisk info (Prata et al., 2018)
 - beteendestödande strategier
 - att tolka beteenden och kommunikativa signaler
 - strategier för att underlätta interaktion, kommunikation och lek(Dawson-Squibb et al., 2020).
- Stor variation i tidsomfattning och struktur för programmen (Dawson-Squibb et al., 2020)
- Mest evidens kring autismgruppen

Vad säger tidigare systematiska kunskapssammanställningar som berör föräldrautbildningar? (forts.)

Möjliga positiva effekter?

- *Föräldrarna*: ökad tilltro till sin egen förmåga, förbättring av specifika föräldraförmågor och minskad stress (Agirkan et al., 2023; Hohlfeldt et al., 2018; Kirsty et al., 2019; Morsa et al., 2022; Lichtle et al., 2020)

- *Barnen*: minskat probl.skapande beteende, ökad interaktion med andra, ökade kommunikationsförmågor, förbättrat vardagsfungerande (Kirsty et al., 2019; Morsa et al., 2022; Prata et al., 2018)

Alltså:

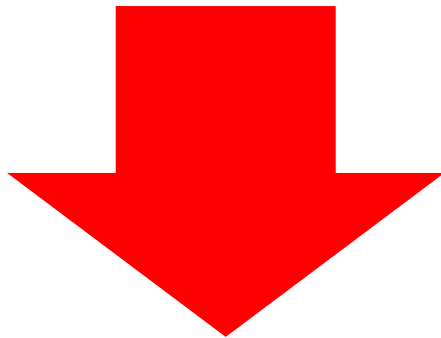
Föräldrautbildning tillämpas och kan (som fristående insats) leda till positiva resultat för de involverade familjerna

Men: flera frågor kvarstår om hur föräldrautbildningar bör utformas och ges för att uppnå resultaten.

Vi har sökt efter publicerade studier som identifierar föräldrars erfarenheter av faktorer som påverkar lärande och nyttagörande vid gruppbaseade utbildningsinsatser

Föräldrarapporterade **underlättande** faktorer för lärande och nyttagörande

Föräldrarapporterande **hindrande** faktorer för lärande och nyttagörande

Avgränsningar

Interventionerna

...riktade sig till föräldrar till **barn och ungdomar**

...kunskapsförmedlande gruppinsatser som rörde **IF och/eller ASD**

...riktade sig **endast till föräldrarna** (ej barnen själva)

Studierna

... hade resultat som rörde föräldrars erfarenheter av faktorer som påverkat deras lärande i/nyttogörande av interventionen

... var primärstudier av kvalitativ, kvantitativ eller mixad studiedesign

Metod

- Sökte efter publicerade studier i **tre forskningsdatabaser**
- **Screenade alla studier** i flera steg → identifierade "rätt" studier
- Granskade studiekvalitet
- **Lyfte ut intressanta resultat** och analyserade enligt principerna för tematisk syntes (Thomas & Harden, 2008)
- Följde studiedesign för mixed methods convergent systematic review (Stern et al., 2020)

Resultat

- Antal granskade abstracts: 864
- Antal studier granskade i fulltext: 93
- **Antal inkluderade studier: 23**
 - Varav 15 genererade kvalitativa resultat och 14 genererade kvantitativa resultat
 - Studier utförda i flera olika länder
 - Studierna genererade 241 kodade "resultatsegment"

Analysresultat: teman fördelade på tre kategorier... samt ett genomgående undertema

Programmets innehåll och form

- Programmets upplägg, struktur, material och innehåll i relation till lärande och nyttagörande

Social lärmiljö

- Lärandet och nyttagörandet i relation till andra gruppdeltagare och grupp-/kursledaren

Familjens förutsättningar

- Den deltagande föräldrarnas/familjens egna förutsättningar för deltagande, genomförande och engagemang

Insats:
digitalt
eller på
plats?

Kategori	Programmets form och innehåll		Social lärmiljö		Familjens förutsättningar		
Övergripande teman	Form och innehåll: stödjande, tillgängligt och relaterbart		Omfattning i tid	Andra föräldrar: en resurs	Kompetenta och pedagogiska kursledare: en resurs	Övriga närstående: en del i lärandet	Logistik: tid, plats och barnomsorg
<i>Underteman</i>	<i>Video: ett viktigt lärmaterial</i>	<i>Att göra själv: hemuppgifter och interaktiva övningar</i>	<i>Uppföljning</i>	<i>Diskussion och interaktion som stöd för lärandet</i>	<i>Individuell feedback och guidning som stöd för lärandet</i>		
<i>Genomgående undertema</i>	<i>Insats: digital eller på plats?</i>						

... vad kan vi som verksamheter lära av detta?

- Tillämpbarhet i vardagen, upplevd relevans (för just *min* familj): viktiga värden att sträva efter
- Att få göra och pröva själv – interaktivitet!
- Social lärmiljö som ett stöd hjul i lärande och motiverar tillämpning:
 - Lära av andra
 - Att leda kurser är en kompetens!
- Familjens situation på hemmaplan och familjens vardagslogistik påverkar vad de kan få ut av insatsen

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN